

Лук'янович Я. О.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Прикарпатського факультету (м. Івано-
Франківськ) Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: старший викладач
кафедри кримінально-правових дисциплін
та оперативно-розшукової діяльності
Прикарпатського факультету (м. Івано-
Франківськ) Національної академії
внутрішніх справ **Данченко К. М.**

АКТУАЛЬНІСТЬ УВЕДЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ ДО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Введення кримінальних проступків має стати важливим етапом гуманізації кримінального права. Адже кримінальними проступками стануть не лише деякі адміністративні проступки, але й так звані малозначні протиправні діяння.

Проблеми інституту кримінального проступку у своїх працях досліджували: П. П. Андрушко, В. О. Глушков, М. І. Мельник, А. А. Музика, В. О. Навроцький, А. В. Савченко, В. Я. Тацій, В. П. Тихий, В. О. Туляков, Є. В. Фесенко, П. Л. Фріс, М. І. Хавронюк та ін.

Аналіз матеріального права деяких зарубіжних країн Європи свідчить, що кримінальні правопорушення поділяються на дві категорії – на злочини і проступки. Для цієї класифікації застосовується критерій характеру і ступеня суспільної небезпечності (шкідливості) діяння або критерій тяжкості покарання.

Варто зазначити, що ухвалений Верховною Радою України 13.04.2012 Кримінальний процесуальний кодекс України одразу містив положення про кримінальні проступки, але лише з набуттям чинності Законом про кримінальні проступки (01.01.2020 р.) термін «кримінальний проступок» буде офіційно міститися в Кримінальному кодексі України.

У п. 7 ч. 1 ст. 3 КПК передбачено, що до законів про кримінальну відповідальність належать два закони: Кримінальний кодекс України і Закон України про кримінальні проступки. У процесуальному законі вирішено одне з найбільш суттєвих питань матеріального права – питання про підставу кримінальної відповідальності. Дотепер у кримінальному законодавстві України єдиною підставою кримінальної відповідальності було вчинення особою такого суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого кримінальним законом (ч. 1 ст. 2, ч. ст. 11 КК). Коло підстав кримінальної відповідальності розширюється: до них належить і вчинення особою діяння, іменованого «кримінальним проступком». Невирішеним залишаються питання про властивості цього діяння, а саме: чи є воно суспільно небезпечним; чи містить воно «склад проступку» і чим його

елементи й ознаки відрізняються від елементів і ознак складу злочину [3, с. 130].

На цей час єдиним правовим актом, що закріплює механізм реалізації інституту кримінальних проступків, є Концепція реформування кримінальної юстиції України, затверджена Указом Президента України від 8 квітня 2008 року №311/2008 (далі – Концепція) [2].

Згідно з положеннями Концепції до категорії кримінальних проступків мають бути віднесені: а) окремі діяння, що за чинним КК України належать до злочинів невеликої тяжкості, які відповідно до політики гуманізації кримінального законодавства будуть визнані законодавцем такими, що не мають значного ступеня суспільної небезпеки; б) передбачені чинним Кодексом 2014. – № 2 233 України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) діяння, які мають судову юрисдикцію і не є управлінськими (адміністративними) за своєю суттю.

Критеріями відмежування кримінального проступку від суміжних категорій (злочин, адміністративний чи дисциплінарний проступок) названі такі як: відсутність судимості, однак особа вважається такою, що притягувалася до кримінальної відповідальності; відсутність великої суспільної небезпеки: правопорушення з високим рівнем небезпеки – це злочин, значний – кримінальний проступок, невисокий, або якщо більш влучно, соціально шкідливий – адміністративний проступок; ступінь завданої ними шкоди суспільним відносинам (тяжкість наслідків); вид об'єкта правопорушення: частина проступків, яка визначена як адміністративні за своєю суттю, не є адміністративними через те, що відносини, які охороняються, не належать до сфери державного управління; суб'єкт юрисдикції: суб'єктами адміністративної юрисдикції є органи виконавчої влади, які уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, а кримінальні проступки розглядатимуть суди; тяжкість та вид стягнень, що передбачаються за їх вчинення: виправні роботи, конфіскація, арешт – ті заходи впливу, які застосовуються до кримінальних проступків [4].

Кримінальним проступком є передбачене Кримінальним кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.

На нашу думку введення кримінального проступку призведе до гармонізації законодавства України з законодавством країн Європи, наближення до європейських правових стандартів й більш чіткого розмежування між сферами адміністративної та кримінальної відповідальності. Саме таким шляхом вирішено цю проблему в цілій низці зарубіжних країн. Це, наприклад, Закони: Республіки Сербія «Про проступки» (2007 р.), Республіки Словенія «Про проступки» (2002 р.), Хорватської Республіки «Про проступки проти публічного порядку та спокою» (1990 р.), Чеської Республіки «Про проступки» (1990 р.) та ін.

Список використаних джерел

1. Висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо введення інституту кримінальних проступків» № 1202 від 08.01.2013 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45306.

2. Концепція реформування кримінальної юстиції України, затверджена Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008. Офіційний вісник України. 2008. № 27. Ст. 838.

3. Пономаренко Ю. А. Основні кримінально-правові новели, привнесені новим КПК України. URL: http://dduvs.in.ua/assets/files/News_2013/088/tez.pdf.

4. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо введення інституту кримінальних проступків» № 1202 від 08.01.2013. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc43511=45306>.

5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень : Закон України від 22.11.2018 № 2617-VIII.

Мельник Б. С.,

здобувач ступеня вищої освіти магістра
Міжнародного науково-технічного університету
імені академіка Юрія Бугая;

Науковий керівник: головний спеціаліст
Департаменту персоналу, організації освітньої та
наукової діяльності Міністерства внутрішніх
справ України, кандидат юридичних наук,
доцент ***Кісілюк Е. М.***

ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИБОРЧИХ ПРАВ ГРОМАДЯН ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ ОКРЕМИХ КРАЇН ЄВРОПИ

Конституційно-правовий статус людини і громадянина нашої держави – це визначені Конституцією країни та іншими правовими актами, місце, становище, роль людини та громадянина в суспільстві та державі. Оскільки кримінально-правові норми виконують охоронну функцію, будь-яка з них охороняє права та свободи людини і громадянина. Відповідно до ст. 71 Конституції України, громадяни мають право на вільні вибори, що відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Ігнорування принципів проведення виборів та засад виборчого процесу, відхід від визначених законом виборчих процедур є посяганням на конституційні основи формування та функціонування публічної влади, право